

Sílvia Soler

«Les cases no són només quatre parets, guarden memòria»

Una de les grans virtuts de Sílvia Soler és que no defrauda mai els seus lectors. Ha creat un grup de fidels que esperen cada nova obra i que en multipliquen les bondats si s'ho val. És el cas d'«El fibló» (Columna), un èxit immediat fruit del boca-orella que parteix del moment en què tres germans adults es veuen obligats a conviure durant un temps a la casa familiar, just després de la mort del pare.

La desaparició del patriarca s'uneix a la d'una mare morta prematurament i que marca el rumb de les vides de cadascun dels tres germans, crescuts a la intempèrie sentimental, sense que ningú hagi tingut cura d'ells, tots tres amb un dèficit evident pel que fa a la capacitat d'aprendre a estimar-se, amb poca connexió amb la família. Parlem amb Sílvia Soler (Figueres, 1961) d'una escriptura que, des de l'inici, mai no ha pogut deslligar de la pèrdua, com ja apareixia a la seva primera novel·la, *El centre exacte de la nit* (3i4), on agafava un vers d'Espriu que torna a reformular a *El fibló*: «el centre exacte de la pena», escriu. Tot lliga. «Per a mi la mort del meu pare va ser això —enyorar-lo, pensar que no el veuràs més, la desprotecció—, però també va ser la descoberta de la mort».

—L'escena inicial del llibre provoca una commoció. La mort, la pena, la pèrdua irreparable, amb tota la crueta i totes les cartes sobre la taula, d'entrada.

—He de dir que, en la meua previsió inicial, la mort de la mare no era col·locada on és ara, al començament, la tenia prevista pel quart o cinquè

El fibló
SÍLVIA SOLER

Columna
ciutat, 201x
xxx pàgines

capítols. Però vaig escriure l'escena i em va agradar molt com havia quedat. I la vaig posar a l'arrencada, perquè, al cap i a la fi, la mort és el punt de partida de la història. I, vista ara, penso que va ser un encert.

—L'escena fa patir molt.

—Sí? Potser perquè hi ha criatures petites. Tot i que he de dir que poso molta cura en això, sempre he passat una mica per sobre de les escenes de drama, que corrien el risc de ser massa explícites.

—Sempre ha mostrat una predisposició a fer novel·les rodones, amb un principi i un final que doten d'unitat tot el relat. Aquí, amb la presència de l'abella.

—És una obsessió, m'agrada fer-les rodones. Però aquí no és tan explícit com en altres novel·les, simplement ho he deixat esbossat perquè tot lligui i el lector es preguntí coses.

—Aquest fil que ho relliga tot remet directament al títol, 'El fibló'. És una paraula gairebé en desús.

—De fet, estic molt sorpresa de tota la gent que em diu que la va haver de buscar al diccionari. Però si la punxa que té l'abella només es pot dir així! Això descriu un problema de com ens estem allunyant

de la llengua i, també, de la natura. Tornant a la connexió amb el títol i el relat, quan vaig haver escrit l'escena i l'arrencada, vaig veure claríssima la metàfora, que per a mi era molt bonica. Veia molt clar el títol, per a mi no podia ser un altre.

—**La rebuda del llibre, de moment, és molt bona: ha sortit amb 16.000 exemplars i ja van per la tercera edició. Amb les seves novel·les acostuma a produir-se un efecte boca-orella.**

—En aquest cas, segur. Que s'ha anat incrementant el ritme de venda m'ha fet feliç, però també m'ha sorprès. Tants anys i encara no he entès com va això... [riu] *Els vells amics* (Columna, 2017) em va costar molt d'escriure, va ser tot un repte, i no va anar malament, però no es va produir aquest fenomen. Gràcies a Déu encara hi ha coses que no podem controlar. *El fibló*, en canvi, l'he escrita plàcidament, em va sortir fàcil. I justament això em feia dubtar.

—**Però té un component de connexió i emotivitat que pot interpel·lar molts lectors. Tots tenim secrets i morts a l'armari familiar.**

—De fet, potser l'èxit rau en el fet que aquesta novel·la és la reunió de tots els elements sobre els quals he escrit, des que vaig començar —cosa que em provoca un cert vertigen—: la casa, el jardí, els llibres, la pèrdua, la família. És el meu univers, concentrat.

—**La casa és fonamental. El llibre conté una cita inicial de Natalia Ginzburg força definidora: "Les cases sempre es conserven dins d'un mateix".**

—De la Ginzburg m'ho he llegit tot. Vaig llegir *La ciutat i la casa* (Club Editor, 2017) i em va semblar meravellós. La frase és del llibre i diu molt ben dit que les cases no són quatre parets i prou, que guarden memòria i es queden sempre a dins nostre. És un tema que em persegueix des de fa molts anys. Com es concreta? No puc evitar comprar una novel·la que dugui la paraula casa al títol o una imatge de casa a la coberta, com ara *Una bona casa* (Edicions 62), de

IVÁN GIMÉNEZ

Bonnie Burnard, una autora canadenca a l'estil Margaret Atwood. I també, quan viatjo, quan veig una casa que em crida l'atenció per una manera estranya, m'hi faig una foto al davant. En tinc una bona col·lecció!

—**La casa com a lloc sagrat.**

—Totalment! Quan jugàvem a tocar i parar, tocàvem la paret i dèiem "casa". Per a mi és el resum de tot el que vol dir la llar: protecció, seguretat, arrels i tot el que puguis imaginar a partir d'aquí. I la novel·la va d'això i de tot el que heretes perquè pertany a una família. I de com ho processes.

—**La biblioteca té un paper clau per desllorigar el "secret" de la família.**

—No estava previst així. Sí que tenia previst que l'escena de buidar la biblioteca seria bonica, perquè podria parlar de llibres i perquè jo mateixa vaig buidar la biblioteca de la meva mare i vaig experimentar això de descobrir coses a través dels seus llibres. Va ser molt emocionant. De la mateixa manera que una casa no son quatre parets i prou, un llibre no és només un objecte, hi ha molta més informació que no pas el simple

fet literari: dedicatòries, notes, frases o paràgrafs subratllats. S'estableix pràcticament un diàleg entre a qui pertanyia el llibre i tu. Els llibres són vius, donen molta informació.

—**És absolutament diferent a les que descriu ara, però el llibre comença amb una dedicatòria a Jordi Cuixart, "que no es cansa de reivindicar la tendresa".**

—El conec personalment per algunes activitats d'Òmnium. Vam tenir sintonia instantània, cosa gens difícil tractant-se d'ell. Ens vam començar a escriure des de la presó i, a punt de sortir la novel·la, vaig pensar que la hi enviaria i la hi dedicaria. La primera intenció era fer-li un regal, la segona, que s'ha complert, és que vaig pensar que en totes les entrevistes hi hauria una excusa per parlar d'ell. Per a mi és l'oportunitat de denunciar i dir que el seu empresonament és injust, per reivindicar-ne la figura, ell que ha entomat una decisió tan cruel i injusta, i sempre amb un somriure a la cara, parlant de tendresa i esperança.